

DIGIOSALLISUUS

DIGITALISAATIO

- muuttaa toimintatapoja
- muutoksessa varmistettava, että kaikilla on mahdollisuus ja riittävä tuki osallistua yhteiskuntaan ja sen tärkeisiin prosesseihin sekä kykyä huolehtia itsestään ja läheisistään
- teknisesti ja sisällöllisesti luotettavilla, asiakaslähtöisillä sähköisillä palveluilla edistetään palvelujen vaikuttavuutta (ml. prosessien tehokkuus, kohdentuminen) ja asiakkaiden osallisuuden kokemusta sekä vaikutusmahdollisuuksia

LÄHTÖKOHTA

- Pyöreän pöydän keskustelu 11/2018
 - Helsingin kaupunki
 - Kela
 - Ministeriöt (OKM, OM, VM ja STM)
 - Sitra
 - Suomen Mielenterveysseura
 - Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
 - Vammaisfoorumi
 - Vanhustyön keskusliitto
 - Verohallinto
 - Väestöliitto
 - Yliopistot (Jyväskylä ja Helsinki)

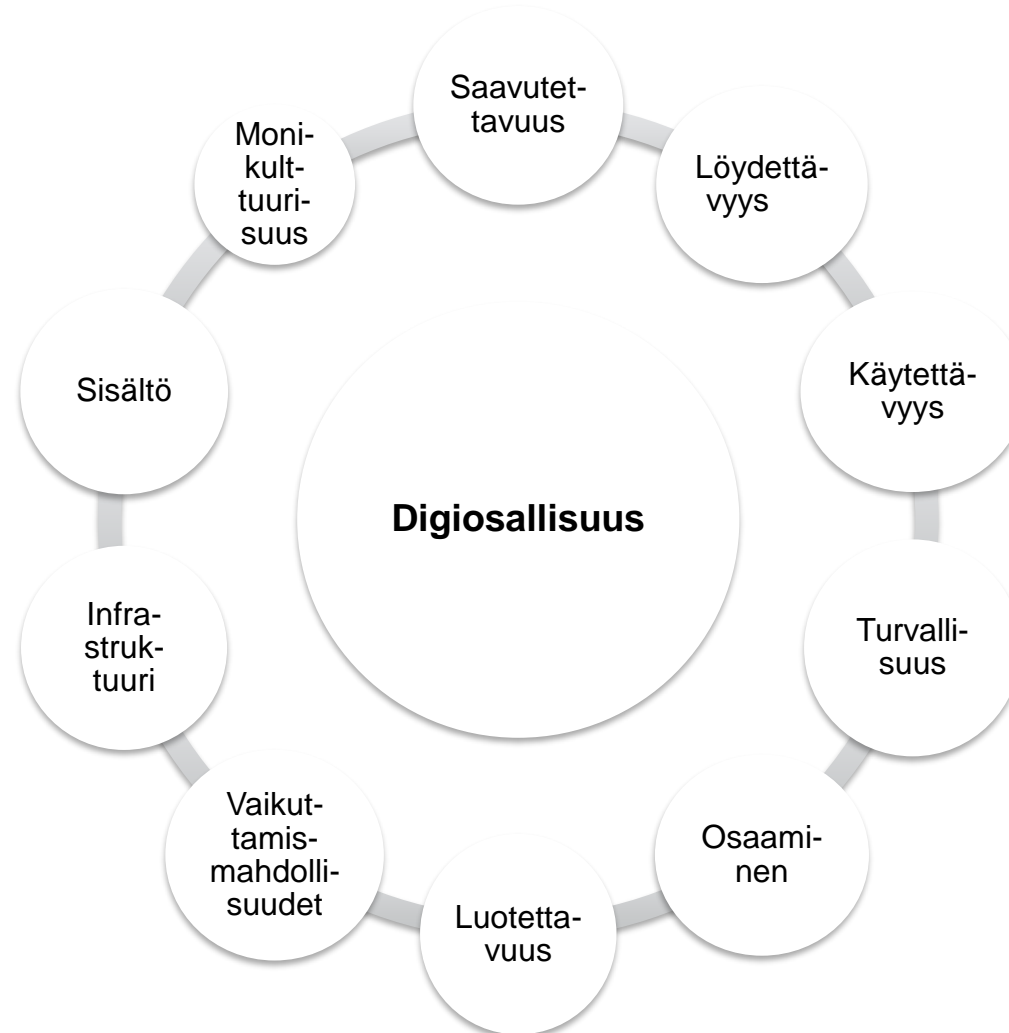
KESKUSTELUTILAISUUDEN YHTEENVETO

KESKEISET HAASTEET

- Digiosallisuuden määrittelyn puute (sisältö, mittarit)
- Osaaminen
 - Medialukutaito
 - Teknologia (laitteet ja järjestelmät)
 - Asiointiosaaminen
- Yhteiskunnalliset haasteet
 - Eriarvoisuus- ja eettiset kysymykset
 - Kiusaaminen
 - Vihapuhe
 - Ulkopuolisuuden tunne (fomo: fear of missing out)
 - Ongelmien ja syrjäytyneisyyden kasautuminen
- Tutkimustiedon puute
 - Digiosallisuus ja –osattomuus eri tasoilla, tunnistaminen, mittaaminen ja arviointi
- Kansallisen koordinaation puute
- Palvelut (mm. käytettävyys, löydettävyys, saavutettavuus)

HAHMOTELMA DIGIOSALLISUUTEEN LIITTYVISTÄ ASIOISTA KÄYTYJEN KESKUSTELUJEN PERUSTEELLA

DIGIOSALLISUUTEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

- Saavutettavuus
 - Sosiaalinen ja taloudellinen
 - Esteettömyys
 - Ymmärtämisen tukeminen
 - Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Löydettävyys
 - Tiedon ja palvelun löydettävyys
 - Palvelujen yhteenkokoaminen
 - Jaettavuus
 - Hakupalvelut
- Käytettävyys
 - Käyttäjystävällisyys (ymmärrettävyys, selkeys, helppokäyttöisyys)
 - Käyttökelpoisuus (toimintavarmuus)
 - Käyttöön soveltuvuus (hyödynnettävyys)
- Osaaminen
 - Tieto
 - Taito
 - Motivaatio
 - Medialukutaito
 - Osaamisen tukeminen
- Turvallisuus
 - Tietosuoja
 - Tietoturva
- Luotettavuus
 - Sisältö
 - Toiminta
 - Läpinäkyvyys
- Vaikuttamismahdollisuudet/demokratia
 - Verkostot
 - Vuorovaikutus/kaksisuuntainen kommunikaatio
- Sisältö
 - Tarvetta tukeva
 - Tuoreus (reaaliaikainen)
 - Lisäarvoa tuottava
- Infrastrukturi
 - Tietoliikenne
 - Päätelaitteet
- Monikulttuurisuus

DIGIOSALLISUUS ERI ULOTTUVUUKSISSA

Toimija

- Yksilö
- Elinkeinoelämä/yritystoiminta
- Yhteiskunta

Toiminto

- Asiakaspalvelu/asiakkaan tarpeen kohtaaminen
- Palvelun kehittäminen
- Sääntely
- Vaikutusmahdollisuudet

JATKOTOIMENPITEET

- Ministeriöiden (VM, OKM, TEM, LVM, OM, STM) välinen yhteistyö
 - selvityshanke digiosallisuuden kv. tilanteesta 06-09/2019
 - TEAS -hankehakemus

KV. SELVITYSHANKE -TAVOITE JA KYSYMYKSET

- Selvityksen ensisijaisena tavoitteena on tukea digiosallisuutta edistävien vaikuttavien toimenpiteiden määrittelyä. Selvitys tuottaa tietoa digiosallisuuden toteutumisesta sekä digiosallisuutta tukevista toimista valituissa kohdemaissa.
- Kysymykset
 - Miten digiosallisuus on määritelty?
 - Mitä toimenpiteitä digiosallisuuden edistämiseksi on tehty?
 - Mitä vaikutuksia toimenpiteillä on ollut?
- Kevyen kilpailutuksen tuloksena toteuttajaksi valittiin Owal Group Oy

TARKASTELUKEHIKKO

Digitaalisuuden kehikko

Läpäisevät tarkastelun näkökulmat

Asiakas näkökulma

Palveluiden sääntely

Sääntely

Organisaatiot

KOHDEMAAT JA MENETELMÄT

- Kohdemaat:
 - Alankomaat
 - Norja
 - Ruotsi
 - Skotlanti
 - Tanska
 - Viro
- Menetelmät:
 - Aineistoanalyysit (mm. strategiat, toteutussuunnitelmat, tiekartat, raportit)
 - Asiantuntijahaastattelut

KESKEISET JOHTOPÄÄTÖKSET

- Eri mailla on erilaisia vahvuuksia digitaalisen osallisuuden edistämisessä.
- Yleisesti haasteena pidettiin sitä, että digitaalinen osallisuus ja saavutettavuus ovat uusia asioita.
- Digitaalisen osallisuuden määrittely vaihtelee eri maissa eikä digitaalinen osallisuus terminä nouse esiin kaikissa maissa, vaikka teemaa edistetäänkin.
- Infraan ja päätelaitteisiin ja osaamiseen liittyvät haasteet eivät ole valituissa maissa keskeisessä asemassa, sen sijaan demokratian näkökulma läpäisee tavoitteita ja keskustelua.

KESKEISET JOHTOPÄÄTÖKSET

- Digiosallisuuden strateginen johtajuus ja laaja kansallinen yhteistyö ovat tärkeitä kaikki hallinnonalat ja palvelut läpäisevien tulosten saavuttamiseksi.
- Johtamisen tueksi on tärkeää laatia seurannan suunnitelmat ja mittarit.
- Turvallisuus on nouseva digiosallisuuteen vaikuttava ulottuvuus. Luottamus on digiyhteiskunnan edellytys.
- Digiyhteiskunnan osallisuutta tulisi rakentaa yhä enemmän yhteiskehittäen palveluita ja sisältöjä yhdessä käyttäjien kanssa.

Lähde: Owal Group Oy:
Digiosallisuuden tilannekatsaus,
raporttiluonnos 23.9.2019

DIGIOSALLISUUS SUOMESSA TEAS -HANKE-ESITYKSEN TAVOITTEET

- Tilannekuva (mm. digiosallisuus eri tasoilla, eri väestöryhmissä)
- Mittarit ja vaikuttavuuden arviointi
- Eri tahojen rooli osallisuuden luojina (julkinen hallinto, järjestöt, yritykset)
- Kehittämisen toimintamalli ja -sisältö

Yhteyshenkilöt

Tiina Salminen

tiina.salminen@stm.fi

Katja Väänänen

katja.vaananen@vm.fi